

Poznań, dnia 23 maja 2025 r.

WK.0911.67.2024

Pan
Tomasz Pawlak
Wójt
Gminy Gołuchów

Wystąpienie pokontrolne

Działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r., poz. 7) informuję o wynikach kompleksowej kontroli gospodarki finansowej Gminy Gołuchów obejmującej rok 2023, a w miarę potrzeb także inne lata.

Wyniki kontroli wykazały nieprawidłowości i uchybienia opisane w protokole kontroli podpisanym w dniu 31 marca 2025 r., spowodowane nieprzestrzeganiem obowiązujących przepisów prawa, a mianowicie:

I.

1. W zakresie prowadzonych w 2023 roku ksiąg rachunkowych i ewidencji księgowej stwierdzono nieprawidłowości naruszające przepisy:

- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm., od 4.07.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.),
- rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r. poz. 342),
- przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy określonych zarządzeniem Nr 45/W/2022 Wójta Gminy Gołuchów z dnia 7.10.2022 r. w sprawie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy w Gołuchowie,

a mianowicie:

- 1) w przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości (wprowadzonych zarządzeniem Nr 45/W/2022 Wójta Gminy Gołuchów) nie wskazano zasad tworzenia poszczególnych dzienników częściowych, jak również nie wskazano liczby i nazw poszczególnych dzienników częściowych ksiąg Urzędu, pomimo, że z ustaleń kontroli wynika, iż księgi rachunkowe składały się z odrębnych dzienników częściowych, tzn. dziennika dla dochodów i dziennika dla wydatków.

Powyższe stanowiło naruszenie art. 10 ust. 1 pkt 3 lit b w związku z art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

Powyższą nieprawidłowość stwierdzono także w wyniku poprzedniej kompleksowej kontroli gospodarki finansowej przeprowadzonej w 2019 roku. W wystąpieniu pokontrolnym nr WK-0911/71/2020 z dnia 15.06.2021 r. sformułowano wniosek pokontrolny w pkt. 1 ppkt 3 w brzmieniu: „*Dokonać zmiany w dokumentacji opisującej politykę rachunkowości polegającej na wykazaniu dzienników częściowych składających się na księgi rachunkowe Urzędu Gminy w Gołuchowie. Stosownie do przepisów art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości Kierownik jednostki ustala w formie pisemnej i aktualizuje dokumentację opisującą przyjęte przez jednostkę zasady (politykę) rachunkowości.*”

W odpowiedzi na wystąpienie, pismem z dnia 16.07.2021 r. Wójt Gminy Gołuchów „zobowiązał Skarbnika Gminy oraz głównego księgowego Urzędu Gminy do dokonania zmian dokumentacji opisującej zasady (politykę) rachunkowości jednostki. W polityce rachunkowości jednostki zostaną zawarte zapisy wskazujące, że księgi rachunkowe Urzędu Gminy w Gołuchowie prowadzone są jako dwa odrębne dzienniki częściowe, tzn. odrębny dziennik dla dochodów i odrębny dziennik dla wydatków jednostki.”,

- 2) naruszone zostały zasady funkcjonowania konta 223 - „Rozliczenie wydatków budżetowych”, poprzez stosowanie zapisów technicznych w celu zachowania tzw. „czystości obrotów” przy księgowaniu zwracanych przez jednostki organizacyjne środków na wydatki.

W zarządzeniu nr 45/W/2022 Wójta Gminy Gołuchów z dnia 7.10.2022 r. w sprawie w sprawie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy w Gołuchowie nie wskazano żadnych przesłanek do dokonywania ujemnego zapisu.

Powyższe stanowiło naruszenie:

- a) art. 4 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości,
- b) zasad funkcjonowania konta 223 - „Rozliczenie wydatków budżetowych” określonych w Planie kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącym załącznik nr 2 do rozporządzenia, który stanowi, że: „na stronie Wn konta 223 ujemnie się środki przebrane z rachunku budżetu na pokrycie wydatków jednostek budżetowych, w korespondencji z kontem 133. Na stronie Ma konta 223 ujemnie się wydatki dokonane przez jednostki budżetowe w wysokości wynikającej z okresowych sprawozdań tych jednostek, w korespondencji z kontem 902”.

Główna Księgowa złożyła następujące wyjaśnienie: „W odpowiedzi na zapytanie dotyczące braku uregulowania w wewnętrznych przepisach jednostki kwestii technicznego zapisu ujemnego na koncie 223, wyjaśniam, iż w naszej jednostce panowało przekonanie, że stosowanie technicznego zapisu ujemnego na koncie 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” jest standardową praktyką księgową, niewymagającą odrębnego uregulowania w wewnętrznych dokumentach. Uważaliśmy, że ogólne zasady rachunkowości oraz obowiązujące przepisy prawa wystarczająco precyzują sposób postępowania w tym zakresie. W dostępnych materiałach szkoleniowych i interpretacjach brakowało jednoznacznych wskazówek dotyczących konieczności formalnego uregulowania technicznego zapisu ujemnego w wewnętrznych przepisach jednostki. To mogło prowadzić do niedopatrzeń w naszej dokumentacji.”,

- 3) bezpodstawnie ujęto w zakładowym planie kont Urzędu Gminy konto 014 - „Zbiory biblioteczne”.

Konto to, ze względu na treść ekonomiczną określoną w Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych będącym załącznikiem nr 3 do rozporządzenia stosuje się do bibliotek naukowych, fachowych, szkolnych i pedagogicznych oraz bibliotek publicznych i nie może mieć zastosowania w urzędach jednostek samorządu terytorialnego.

W 2023 roku na koncie 014 dokonywano zapisów, a na dzień 31 grudnia 2023 roku saldo Wn wynosiło 8.957,70 zł.

Powyższe stanowiło naruszenie art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości w związku z:

- a) § 19 ust. 2 i ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, z których wynika, że Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia stanowi podstawę do opracowania zakładowego planu kont jednostki,

- b) zasadami funkcjonowania konta 014 - „Zbiory biblioteczne” określonymi w Planie kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia, który stanowi, że: „konto 014 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości zbiorów bibliotecznych bibliotek naukowych, fachowych, szkolnych i pedagogicznych oraz bibliotek publicznych”.

Główna Księgowa złożyła następujące wyjaśnienie:

„W odpowiedzi na zapytanie dotyczące konta 014 „Zbiory biblioteczne” wyjaśniam, że ujęcie konta w zakładowym planie kont Urzędu Gminy miało na celu zapewnienie prawidłowej ewidencji majątku jednostki i zgodność z obowiązującymi przepisami. Na koncie 014 w Urzędzie Gminy, na podstawie faktur, ujmowano operacje związane z zakupem książek do użytku pracowników. W ciągu 2023 roku zostało zakupionych 5 pozycji książkowych na łączną kwotę 1.308,07 zł oraz zostało zlikwidowanych 20 książek na łączną kwotę 2.682,83 zł. Zgodnie z słuszną uwagą Inspektora RIO na koncie 014 księguje się tylko operacje związane z zakupem książek w jednostkach prowadzących biblioteki lub mających co najmniej wydzielone zbiory biblioteczne. W związku z powyższym zakupione książki, które będą przeznaczone wyłącznie jako materiały pomocnicze do użytku pracowników naszej jednostki będą księgowane w koszty bezpośrednio po zakupie, a ich stan obejmie tylko ewidencja ilościowa.”

- 4) wyksięgowania ze stanu środków trwałych lokalu mieszkalnego wraz z przynależnymi nieruchomościami dokonano w dniu 20.11.2023 r., podczas gdy akt notarialny rep. A nr 7811/2023 potwierdzający transakcję sporządzono w dniu 12.09.2023.

Powyższe było sprzeczne art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości w związku z § 26 ust. 2 rozporządzenia, zgodnie z którymi do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, a okresem sprawozdawczym jest miesiąc.

Z złożonych wyjaśnień złożonych wynika, że: „Na podstawie otrzymanej informacji dokonano likwidacji części budynku mieszkalnego (LT nr 7/2023), części budynku gospodarczego (LT nr 5/2023) oraz części działki nr 431/89 (LT nr 6/2023) z opóźnieniem w związku z awarią pracy związanej ze sporządzaniem decyzji dot. zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego oraz dłuższą nieobecnością pracownika ds. podatków i księgowości.”

- 5) stwierdzono, że środki o charakterze pozabudżetowym, pozyskane z Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania w ramach programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka Wytchnieniowa” - edycja 2023 zgodnie z umową nr 96/2023/OW z dnia 3.03.2023 r., które wpływały na wydzielony rachunek bankowy nr 34 [...] 0208 ujmowano na koncie 133 - „Rachunek budżetu”, podczas gdy, co do zasady, powinny być ujmowane odpowiednio, jako aktywa w księgach rachunkowych Urzędu Gminy w Gołuchowie na koncie 139 - „Inne rachunki bankowe”.

Ustalono również, że w księgach rachunkowych Urzędu Gminy stan środków pozyskanych z Funduszu Solidarnościowego na realizację ww. zadania zaewidencjonowano w nieprawidłowej wysokości, a mianowicie wykazano saldo końcowe w kwocie 23.158,43 zł, a stan środków na rachunku bankowym potwierdzony przez bank wynosił 23.158,45 zł, różnica wyniosła 0,02 zł.

Główna Księgowa złożyła następujące wyjaśnienie: „W odpowiedzi na zapytanie, dlaczego środki o charakterze pozabudżetowym, pozyskane z Funduszu Solidarnościowego, na realizację zadania w ramach resortowego programu MRiPS „Opieka Wytchnieniowa” - edycja 2023 są ujmowane na koncie 133 wyjaśniam, że został błędnie zinterpretowany charakter środków. Środki przekazane na realizację zadania

w ramach resortowego programu „Opieka wytnieniowa są funduszami celowymi, a nie środkami budżetowymi gminy. Skoro gmina otworzyła specjalny rachunek do obsługi programu, to środki te powinny być ewidencjonowane tylko na koncie 139, które służy do księgowania operacji na innych niż budżetowe rachunkach bankowych. [...]

Różnica w wysokości 0,02 zł pomiędzy księgami rachunkowymi Urzędu Gminy a stanem środków na rachunku bankowym potwierdzonym przez bank wynikała z błędnej kwoty przelewu dotyczącego refundacji składników od wynagrodzeń w dniu 29.12.2023 r. Przelew powinien być zrealizowany na kwotę 8.151,91 zł a był zrealizowany na kwotę 8.151,89 zł. W dniu 15.01.2024 r. dokonano kolejnego przelewu na refundację składników dotyczących wynagrodzeń na kwotę 0,02 zł.”,

- 6) środki z wydzielonego rachunku bankowego (nr 82 [...] 0120 - Opady komunalne) przekazano na rachunek bankowy Urzędu Gminy (nr 94 [...] 0001 - Dochody) zamiast bezpośrednio przekazać na rachunek budżetu.

Powyższe stanowiło naruszenie art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości,

Z wyjaśnienia Głównego Księgowego wynika, że: „środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi są przekazywane na wyodrębniony rachunek Urzędu Gminy dla dochodów budżetowych zamiast bezpośrednio na rachunek organu budżetu z powodu tak przyjętego w jednostce sposobu organizacji przepływu środków finansowych. W gminie funkcjonuje model, w którym środki z opłat komunalnych są najpierw ewidencjonowane na wyodrębnionym rachunku do opłat komunalnych, następnie są przekazywane na rachunek dochodowy Urzędu Gminy, po czym następuje przelew na rachunek budżetu.”,

- 7) kontrola wykazała, że na koncie 909 - „Rozliczenia międzyokresowe” w korespondencji z kontem 134 - „Kredyty bankowe” lub kontem 260 - „Zobowiązania finansowe” nie ujęto zobowiązań z tytułu należnych za rok 2023, ale płatnych w roku 2024 odsetek od zaciągniętych kredytów, pożyczek i wykupu obligacji na łączną kwotę 225.825,28 zł.

Powyższe było niezgodne z:

- a) art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości stanowiącego, że: „W księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłat.”,
- b) § 11 rozporządzenia stanowiącego, że: „odsetki od należności i zobowiązań, w tym również tych, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujemne się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty, lecz nie później niż pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału”.
- c) opisem do konta 909 - „Rozliczenia międzyokresowe” określonym w Planie kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego będącym załącznikiem nr 2 do rozporządzenia: „(...) na stronie Wn konta 909 ujemne się w szczególności koszty finansowe okresu sprawozdawczego stanowiące wydatki przyszłych okresów (np.: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek w korespondencji z kontami 134 lub 260 (...))”,

- 8) stwierdzono:

- a) różnicę pomiędzy obrotami konta 222 - „Rozliczenie dochodów budżetowych” prowadzonego dla Urzędu Gminy w Gołuchowie w księgach budżetu a konta 222 - „Rozliczenie dochodów budżetowych” prowadzonym w księgach Urzędu Gminy w wysokości 1.655.432,17 zł,

- b) różnicę pomiędzy obrotami konta 223 - „Rozliczenie wydatków budżetowych” prowadzonymi dla Urzędu Gminy w Gołuchowie w księgach budżetu a konta 223 - „Rozliczenie wydatków budżetowych” prowadzonym w księgach Urzędu Gminy w Gołuchowie w wysokości 1.169.380,58 zł.

Z złożonych wyjaśnień wynika, że *„Podczas trwania kontroli nie udało się ustalić różnicy (...) W związku z tym zobowiązujemy się do dokładnej analizy w celu wyjaśnienia tej rozbieżności. Po ustaleniu źródła błędu wdrożymy odpowiednie działania korygujące aby w przyszłości uniknąć podobnych sytuacji”*.

Powyższe naruszało art. 24 ust. 1 w związku z ust. 2-4 ustawy o rachunkowości, stosownie do którego księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco. Księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty. Księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bezbłędnie, jeżeli wprowadzono do nich kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania w danym miesiącu dowody księgowe, zapewniono ciągłość zapisów oraz bezbłędność działania stosowanych procedur obliczeniowych. Księgi rachunkowe uznaje się za sprawdzalne, jeżeli umożliwiają stwierdzenie poprawności dokonanych w nich zapisów, stanów (sald) oraz działania stosowanych procedur obliczeniowych,

- 9) w księgach rachunkowych budżetu wykazano na koncie 991 - „Planowane dochody budżetowe” kwotę 60.741.138,93 zł, która obejmuje wyłącznie planowane dochody budżetowe Urzędu Gminy w Gołuchowie zamiast ewidencjonować plan oraz zmiany planu dochodów wszystkich jednostek budżetowych Gminy Gołuchów w kwocie 62.624.462,93 zł.

Analogiczny sposób ewidencjonowania zastosowano na koncie 992 - „Planowane wydatki budżetowe”. Wykazano kwotę 35.959.715,07 zł, która obejmuje wyłącznie planowane wydatki Urzędu Gminy w Gołuchowie zamiast zaewidencjonować plan oraz zmiany planu wydatków wszystkich jednostek budżetowych Gminy Gołuchów w kwocie 67.234.308,81 zł.

Powyższe stanowiło naruszenie:

- a) art. 24 ust. 1 w związku z ust. 2 ustawy o rachunkowości, z których wynika obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych w taki sposób, żeby zapisy w nich dokonywane odzwierciedlały stan rzeczywisty,
- b) zasad funkcjonowania konta 991 – „Planowane dochody budżetowe” oraz konta 992 - „Planowane wydatki budżetowe” określone w Planie kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącym załącznik nr 2 do rozporządzenia.

Skarbnik Gminy złożył następujące wyjaśnienie: *„Ujęte w roku 2023 na koncie 991 - planowane dochody budżetu w kwocie 60.741.138,93 zł oraz na koncie 992 - planowane wydatki budżetu kwocie 35.959.715,07 zł, dotyczą wyłącznie planu dochodów i wydatków Urzędu Gminy.*

Obroty kont pozabilansowych 991 oraz 992 powinny obejmować ewidencję planu oraz zmiany planu dochodów oraz wydatków wszystkich jednostek budżetowych Gminy Gołuchów (nie tylko Urzędu). Pracownik Referatu Finansowego odpowiedzialny za księgowania na kontach organu został poinformowany przeze mnie żeby księgowania na kontach 991 i 992 obejmowały plany oraz zmiany planów wszystkich jednostek budżetowych Gminy.”,

- 10) zakupiony na podstawie faktury VAT Nr FA/100/2023 w dniu 10.07.2023 r. za kwotę 26.440,01 zł wraz z podatkiem od towarów i usług (klasyfikacja budżetowa: dział 900, rozdział 90002, § 4210) gminny punkt elektroodpadów ujęto na koncie 013 - „Pozostałe

środki trwałe” zamiast na koncie 011 - „Środki trwałe” zgodnie z zasadami kwalifikowania składników majątku jako środki trwałe określonymi przez kierownika jednostki w załączniku nr 2 „Ogólne zasady rachunkowości wraz z metodami wyceny aktywów i pasywów w ciągu roku i na dzień bilansowy oraz metodami ustalania wyniku finansowego” do zarządzenia nr 45/W/2022 Wójta Gminy Gołuchów z dnia 7.10.2022 r.: „Pozostałe środki trwałe (...) obejmują: środki trwałe o wartości początkowej nie przekraczającej wielkości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt uzyskania przychodu w 100% ich wartości w momencie oddania do używania”.

Powyższe stanowiło naruszenie art. 4 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości oraz zasadami kwalifikowania składników majątku określonymi w załączniku nr 2 do zarządzenia Nr 45/W/2022 Wójta Gminy Gołuchów z dnia 7.10.2022 r. w sprawie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy w Gołuchowie.

Ze złożonego wyjaśnienia wynika, że: „Gminny Punkt Elektroodpadów został błędnie przyjęty na stan pozostałych środków trwałych (konto 013) dokumentem OT nr 26/2023 z dn. 19.09.2023 r. na podstawie faktury nr FA/100/2023 z dn. 20.07.2023 r. Błąd wynikał z omyłki wprowadzania danych do ewidencji. Zapewniam, że omyłka miała charakter jednorazowy, a podjęte środki organizacyjne zagwarantują poprawność przyszłych zapisów.”,

- 11) w ewidencji księgowej Urzędu Gminy, w dziale 855 „Rodzina”, rozdziale 85502 „Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego”, § 2360 „Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami” dokonano przypisu należności z tytułu świadczenia z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjne:

- na stronie Wn konta 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,
 - na stronie Ma konta 720 - „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”,
- w łącznej kwocie 719.387,53 zł.

Kwota 719.387,53 zł wynika ze sprawozdania jednostkowego Rb-27ZZ - sprawozdanie z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołuchowie, z części B danych uzupełniających „Należności z tytułu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami w części należnej jednostkom samorządu terytorialnego na mocy odrębnych przepisów” – kolumna nr 3 „Zaległości”.

Jednostką bezpośrednio realizującą zadanie był Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołuchowie, a nie Urząd Gminy w Gołuchowie, dlatego przypisywanie należności na świadczenia z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjne nie powinno odbywać się w ewidencji księgowej Urzędu Gminy w Gołuchowie.

Konsekwencją przyjętego sposobu księgowania w księgach rachunkowych Urzędu Gminy należności na świadczenia z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjne, choć dotyczących zadań realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołuchowie była nieprawidłowa prezentacja w księgach rachunkowych Urzędu Gminy sald na:

- koncie 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,
- koncie 800 - „Fundusz jednostki”,
- koncie 860 - „Wynik finansowy”.

Zasady sporządzania sprawozdania Rb-27ZZ oraz jego korelacji ze sprawozdaniem Rb-27S określa § 6 ust. 5 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego będącej załącznikiem nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 144, ze zm.).

Powyższa zasada sporządzania sprawozdań jednostki samorządu terytorialnego dotyczy danych w sprawozdaniu Rb-27S z § 2360 „Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami” oraz danych w sprawozdaniu Rb-27ZZ, które powinny być w tym zakresie zgodne. Natomiast w związku z nieprawidłowym księgowaniem w księgach Urzędu Gminy w Gołuchowie, dane z tych ksiąg nie były zgodne z danymi w sprawozdaniach.

Działanie takie naruszyło:

- a) art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości,
- b) § 9 rozporządzenia, który stanowi, że: *„do przychodów urzędu jednostki samorządu terytorialnego zalicza się dochody budżetu jednostki samorządu terytorialnego nieuwjęte w planach finansowych innych samorządowych jednostek budżetowych”*,

12) w ewidencji księgowej jednostki - Urząd Gminy na kontach:

- a) 224 - „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”,
- b) 810 - „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje”

ujęto wpłatę na Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej w kwocie 7.300,00 zł w § 2300 „Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy”, dokonaną na podstawie porozumienia zawartego w dniu 27.10.2023 r. pomiędzy Gminą Gołuchów a Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Pleszewie pomimo, iż przedmiotowy wydatek nie stanowił dotacji w rozumieniu art. 126 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm., od 4.07.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.), lecz stanowi przychody tego funduszu zgodnie z art. 19g pkt 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 1969, ze zm.).

W konsekwencji kwotę 7.300,00 zł wykazano niezasadnie w „Zestawieniu zmian w funduszu jednostki Urząd” sporządzonym na dzień 31.12.2023 r. w kolumnie „Stan na koniec roku bieżącego” w pozycji „Dotacje i środki na inwestycje”.

Działanie takie narusza :

- art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości,
- zasady funkcjonowania kont 224 i 810 określone w Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia,

13) stwierdzono, że w księgach rachunkowych Urzędu na koncie 130 - „Rachunek bieżący jednostki” zaewidencjonowano *„korektę księgowania podatku VAT ze sprzedaży węgla za m-c styczeń 2023”* w kwocie 28.587,27 zł (klasyfikacja budżetowa: dział 400, rozdział 40095, §4210) z pominięciem zapisu technicznego ujemnego, który wynika z dokumentu PK/00200/23 z dnia 21.11.2023 r.

Z wyjaśnienia wynika, że: *„wykonanie wydatków za 2023 rok na obrotach konta 130 według klasyfikacji budżetowej w programie finansowo-księgowym po zamknięciu roku wynoszą 34.694.875,90 strona Ma. W sprawozdaniu Rb-28S zostały wykazane w kwocie*

34.666.288,63. Powstała różnica w kwocie 28.587,27 wynika z pominiętego księgowania zapisu technicznego ze znakiem minus w dokumencie PK nr 200/23 z dn. 21.11.2023 r. ”

Powyższe naruszało:

- a) art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości nakazującego stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości oraz rzetelnie i jasno przedstawiać sytuację,
- b) art. 4 ust. 2 nakazującego ujmować w księgach zdarzenia zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

Stwierdzono, że powyższy techniczny zapis ujemny w kwocie 28.587,27 zł został uwzględniony w sprawozdaniu jednostkowym Urzędu Gminy Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2023 r. (korekta nr 2), lecz nie wynikał on z ewidencji analitycznej do konta 130 według klasyfikacji budżetowej 400-40095-4210.

Z wyjaśnienia Głównego Księgowego w sprawie wydatków wykonanych wykazanych w sprawozdaniu jednostkowym Urzędu Gminy Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2023 wynika, że: „W nawiązaniu do sprawozdania jednostkowego Urzędu Gminy Rb – 28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2023 roku wyjaśniam, że w/w sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie, uzgodnionego wcześniej, wydruku zestawienia stanów i sald konta 130 przed zamknięciem roku. Saldo konta 130 według klasyfikacji budżetowej na dzień sporządzenia korekty sprawozdania Rb – 28S wynosiło 34.666.288,63 zł (dane w sprawozdaniu były zgodne z saldem na wydruku z programu FKB). Podczas księgowania dokumentu PK/00200/23 z dnia 21.11.2023 r., w którym została ujęta korekta księgowania podatku VAT dotyczącego sprzedaży węgla, nie został zaksięgowany zapis techniczny ze znakiem minus do konta 130 w kwocie 28.587,27 zł (mimo tego, że został zadekretowany na dokumencie PK). W związku z powyższym obroty na koncie 130 w rozdziale 40095 w paragrafie 4210 zostały zawyżone o kwotę 28.587,27 zł; [...]”.

Powyższe stanowiło naruszenie:

- § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 144, ze zm.), gdzie wskazano, że kierownicy jednostek, kierownicy jednostek obsługujących i naczelnicy urzędów skarbowych są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.
- § 9 ust. 2 rozporządzenia, zgodnie z którym: „Kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.”,

14) stwierdzono, że wystąpiły przypadki ewidencjonowania operacji gospodarczych, które wpłynęły na rachunek dochodów - odsetki od lokaty overnight (nr 252/2023 z dnia 31.12.2023 r.) – zapisem:

- a) na stronie Wn konta 129 oraz na stronie Ma konta 221,
- b) na stronie Wn konta 221 oraz na stronie Ma konta 750,
- z uwzględnieniem konta rozrachunkowego 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych”.

Stanowiło to naruszenie zasad funkcjonowania konta 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych” zawartych w Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia. Główna Księgowa wyjaśniła, że: „wpływ odsetek od lokaty overnight został błędnie zaewidencjonowany na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, co wynikało z niewłaściwej klasyfikacji księgowej. (...) Prawidłowa ewidencja powinna przebiegać w następujący sposób: Konto 129 „Rachunek bieżący jednostki” Wn oraz

konto 750 „Przychody finansowe” Ma. Pomyłka wynikała z automatycznego przypisania odsetek do należności budżetowych, zamiast ich prawidłowej klasyfikacji jako wpływów finansowych. W związku z powyższym podejmiemy działania korygujące, aby w przyszłości stosować prawidłowe zasady ewidencji.”,

15) stwierdzono, że w księgach rachunkowych jednostki - Urzędu wpływ z tytułu dochodów ustawowo realizowanych w budżecie gminy ewidencjonowano zapisem:

- a) na stronie Wn konta 129 - „Rachunek bieżący jednostki - Dochody” oraz na stronie Ma konta 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,
- b) na stronie Ma konta 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych” oraz 720 - „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”.

Ewidencjonowanie tych wpływów z wykorzystaniem konta 221 było sprzeczne z § 9 rozporządzenia, który stanowi, że do przychodów urzędu jednostki samorządu terytorialnego zalicza się dochody budżetu jednostki samorządu terytorialnego nieujęte w planach finansowych innych samorządowych jednostek budżetowych.

Powyższe stanowiło naruszenie:

- art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości,
- zasad funkcjonowania konta 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych” określonych w Planie kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia,

16) należności z tytułu podatku od nieruchomości i podatku rolnego, których termin płatności odroczono lub rozłożono na raty w 2023 roku w księgach rachunkowych jednostki - Urzędu ujęto:

- a) na stronie Wn konta 226 - „Długoterminowe należności budżetowe” w korespondencji ze stroną Ma konta 840 - „Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów”,
- b) zapisem ujemnym na stronie Wn konta 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych” i na stronie Ma konta 720 - „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”.

Powyższe księgowanie dotyczyło:

- podatku od nieruchomości (kwota 4.370,00 zł) i podatku rolnego (kwota 11,00 zł), których termin płatności odroczono do 15.02.2024 r., na podstawie decyzji Nr RF-P.3125.1.2.2022 z dnia 31.03.2023 r.,
- podatku od nieruchomości (kwota 21.736,60 zł), którego termin płatności przypadał od 2024 roku do 2028 roku (na podstawie decyzji Nr RF-P.3125.6.2020 z dnia 19.06.2023 r.).

W wyniku takiego sposobu ewidencji:

- na 31.12.2023 r. w saldzie konta 840 - „Rozliczenia międzyokresowe przychodów” ujęto rozliczenia międzyokresowe dotyczące:
 - podatku od nieruchomości od osób fizycznych w kwocie 39.257,40 zł,
 - podatku rolnego od osób fizycznych w kwocie 62,00 zł.
- bezpodstawnie pomniejszono przychody z tytułu dochodów budżetowych (konto 720) na łączną kwotę 26.117,60 zł.

Na koncie 226 - „Długoterminowe należności budżetowe” ujęto należności wynikające z decyzji w sprawie odroczenia terminu płatności lub rozłożenia na raty podatku, których termin do spłaty przypadał na 2024 rok. Należności te powinny zostać wykazane w sprawozdaniu Rb-27S z tytułu wykonania planu dochodów budżetowych za 2023 r., a mianowicie:

- podatek od nieruchomości od osób fizycznych w kwocie 21.437,00 zł,

- podatek rolny od osób prawnych w kwocie 62,00 zł.

Zgodnie z definicją należności krótkoterminowych określoną w art. 3 ust. 1 pkt 18 lit. c ustawy o rachunkowości, stanowiły należności krótkoterminowe i powinny zostać wykazane w sprawozdaniu Rb-27S z tytułu wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2023 r. w należnościach (komuna nr 5) i należnościach pozostałych do zapłaty ogółem (kolumna nr 8),

Działanie takie naruszało:

- a) art. 6. ust. 1. ustawy o rachunkowości, z którego wynika, że w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zasady funkcjonowania kont 226, 720 i 840 określone w Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia,
- b) art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości nakazującego stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości oraz rzetelnie i jasno przedstawiać sytuację,
- c) art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości nakazującego ujmować w księgach zdarzenia zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

- 17) stwierdzono, że na koncie 810 – „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje” nie ujęto wydatku majątkowego - zakupu kosiarki samojezdnej za 17.990,00 zł (klasyfikacja budżetowa: dział 900, rozdział 90004, § 6060 „Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych”).

Stanowiło to naruszenie:

- a) art. 4 ust. 1-2 ustawy o rachunkowości,
- b) art. 24 ust. 1-2 ustawy o rachunkowości,
- c) zasad funkcjonowania konta 810 zawartych w Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych będącym załącznikiem nr 3 do rozporządzenia.

Z wyjaśnienia Głównego Księgowego wynika, że „kwota ta nie została ujęta na w/w koncie z powodu przeoczenia. Kwota ta wynikała z faktury nr F/1/12/23 z dnia 01.12.2023 – zakup kosiarki samojezdnej RT 5097,1”

W wyniku braku ujęcia na koncie 810 – „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje” w sprawozdaniach finansowych jednostki wykazano dane, które były niezgodne ze stanem rzeczywistym,

- 18) konto 761 - „Pozostałe koszty finansowe” prezentowało nierealne saldo Ma w kwocie 270.701,25 zł (według stanu przed przeksięgowaniem na koniec roku).

Zgodnie z zasadami funkcjonowania konta 761 określonymi w Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia, na stronie Ma konta 761 dokonuje się przeksięgowania w końcu roku obrotów na stronę Wn konta 860 - „Wynik finansowy”.

Ustalono, że wpływ na wysokość pozostałych kosztów finansowych miało ujęcie na stronie Ma konta 761 operacji o treści „wyksięgowanie odpis aktualizujących należności za 2022 roku” w kwocie 982.731,35 zł.

W myśl art. 35c ustawy o rachunkowości, jeżeli po utworzeniu odpisu ustała przyczyna, dla której dokonano takiego odpisu, to: „równowartość całości lub odpowiedniej części uprzednio dokonanego odpisu zwiększa wartość należności i podlega zaliczeniu odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych lub przychodów finansowych”.

Stwierdzono, że w wyniku tych księgowania w „Rachunku zysków i strat jednostki” w pozycji E. „Pozostałe koszty operacyjne” wykazano kwotę 270.701,25 zł (na minusie).

Powyższe narusza:

- a) art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości stosownie do którego, księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty,
- b) art. 35c ustawy o rachunkowości,
- c) zasady funkcjonowania konta 761 określone w Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia,

- 19) w wyniku kontroli zapisów na koncie 998 - „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” w powiązaniu z kontrolą prawidłowości ujęcia w księgach dokumentów otrzymywanych przez Urząd Gminy w Gołuchowie, a potwierdzających dokonanie wydatków, stwierdzono przypadki ujmowania na tym koncie zaangażowania wydatków dopiero w chwili otrzymania faktury potwierdzającej ten wydatek zamiast w dniu zawarcia umowy będącej podstawą wydatku w roku bieżącym.

Powyższe naruszało zasady funkcjonowania tego konta określone w:

- a) Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych będącym załącznikiem nr 3 do rozporządzenia
- b) zarządzeniu Nr 45/W/2022 Wójta Gminy Gołuchów z dnia 7 października 2022 r. w sprawie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy w Gołuchowie

zgodnie z którymi: *„Na stronie Ma konta 998 ujmuje się zaangażowanie wydatków, czyli wartość umów, decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym.”*,

- 20) wpłaty dokonane w poprzednim okresie sprawozdawczym (2023 rok), a objęte wyciągiem bankowym z rachunku dochodów budżetowych ze stycznia 2024 roku ewidencjonowano z pominięciem konta 141 - „Środki pieniężne w drodze” określonym w zakładowym planie konta dla jednostki budżetowej stanowiącym załącznik nr 4 do zarządzenia nr 45/W/2022 Wójta Gminy Gołuchów z dnia 7.10.2022 r. w sprawie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy w Gołuchowie

Przykładowa wpłata: podatek od nieruchomości w kwocie 100,00 zł, podatek rolny w kwocie 3,00 zł (data nadania 29.12.2023 r.) zostały ujęte w księgach rachunkowych Urzędu Gminy pod datą 2.01.2024 r. w następujący sposób:

- a) na stronie Wn konta 129 - „Rachunek bieżący jednostki – Dochody”,
- b) na stronie Ma konta 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych”.

Z wyjaśnień Głównej Księgowej wynika, że: *„[...] była to pomyłka proceduralna wynikająca z automatycznego księgowania oraz nieuwzględnienia specyfiki końca roku budżetowego. W celu podjęcia działań naprawczych wprowadzimy dodatkową kontrolę poprawności zapisów na koniec okresu sprawozdawczego oraz przeprowadzimy dodatkowe szkolenie dla pracowników odpowiedzialnych za ewidencję finansową.*

Podczas sporządzania sprawozdań miesięcznych Rb – 27S stosowano błędną metodologię ewidencjonowania dochodów, które nie wpłynęły na rachunek bieżący dochodów do końca okresu sprawozdawczego a dotyczyły dochodów danego okresu (środki w drodze).”

Przyjęty sposób ewidencjonowania środków na przełomie lat 2023 i 2024 w zakresie należności publicznoprawnych nie odzwierciedlał rzeczywistego przebiegu operacji w sprawozdaniu jednostkowych Urzędu Gminy Gołuchów Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31.12.2023 r., w którym w zakresie podatku od nieruchomości i podatku rolnego do osób prawnych wykazano

dochody wykonane zgodnie z ewidencją analityczną do rachunku bieżącego (konto 129, klasyfikacja budżetowa: dział 756, rozdział 75615, §0310, §0320) z pominięciem środków w drodze.

Powyższe naruszało:

- a) art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości,
- b) zasady funkcjonowania konta 141 - „Środki pieniężne w drodze” określone w:
 - Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych będącym załącznikiem nr 3 do rozporządzenia,
 - w przyjętych przez jednostkę zasadach (polityce) rachunkowości,
- c) art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym,
- d) § 3 ust. 1 pkt 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 144, ze zm.), który stanowi, że w kolumnie „Dochody wykonane (wpływy minus zwroty)” wykazuje się dochody wykonane na podstawie ewidencji analitycznej do rachunku bieżącego - subkonto dochodów powiększone o środki w drodze, które nie wpłynęły na rachunek bieżący - subkonto dochodów do końca okresu sprawozdawczego, stanowiące wpłaty z tytułu dochodów dokonanych w kasie jednostki, w placówce pocztowej w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe, w biurze usług płatniczych, w instytucji płatniczej lub w instytucji pieniądza elektronicznego i zapłaconych kartą płatniczą oraz wpłaty przekazane do banków w ramach zastępczej obsługi kasowej.
- e) art. 60 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 roku, poz. 2651, ze zm., od 6.11.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 2383, ze zm.), zgodnie z którym za termin dokonania zapłaty podatku w obrocie bezgotówkowym uważa się dzień obciążenia rachunku bankowego podatnika.

Zatem dochody w kwocie 100,00 zł z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych i w kwocie 3,00 zł z tytułu podatku rolnego od osób prawnych zostały wykonane w dniu płatności, a nie w dniu ich wpływu na rachunek bankowy Urzędu Gminy w Godziszach.

Konsekwencją błędnego księgowania było uznanie za zaległości w podatku od nieruchomości i podatku rolnym od osób prawnych na dzień 31.12.2023 r. kwot podatków uregulowanych 29.12.2023 r. (data nadania).

2. W zakresie inwentaryzacji przeprowadzonej według stanu na dzień 31.12.2023 r. stwierdzono naruszenie przepisów:

- ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. 2021 r. poz. 217, ze zm., od 16.01.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.)
- instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Gminy w Gołuchowie stanowiącej załącznik Nr 9 do zarządzenia nr 45/W/2022 Wójta Gminy Gołuchów z dnia 7.10.2022 r. w sprawie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy w Gołuchowie,

a mianowicie:

1) w ramach przeprowadzenia inwentaryzacji w zakresie kont:

- a) konto 200 - „Rozrachunki z tytułu podatku VAT”,
- b) konto 220 - „Rozrachunki związane z centralizacją rozliczeń podatku”,
- c) konto 229 - „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”,
- d) konto 231 - „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”,

e) konto 234 - „Rozrachunki z pracownikami”

inwentaryzacja należności i zobowiązań wynikających z kont nie została właściwie przeprowadzona oraz należyte i szczegółowo udokumentowana, bowiem:

- w protokołach nie wskazano dowodów księgowych, na podstawie których dokonano weryfikacji,
- nie wyjaśniono czego lub kogo dotyczą salda kont analitycznych, wpisując w większości protokołów saldo wynikające z ksiąg i załączając wydruk z tych ksiąg.

Stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy przeprowadzenie inwentaryzacji w drodze weryfikacji polega na tym, że porównuje się dane ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikuje wartości tych składników.

Podczas przeprowadzania weryfikacji jest konieczne m.in. porównanie wszystkich zapisów księgowych, które wpłynęły na stany (salda) kont z odpowiednimi dokumentami źródłowymi, tj. fakturami zakupu i sprzedaży, rachunkami, protokołami zdawczo-odbiorczymi, decyzjami administracyjnymi, deklaracjami ZUS, deklaracjami podatkowymi itp.

Przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy, zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy, odpowiednio udokumentować. Sposób udokumentowania przeprowadzonej inwentaryzacji poszczególnych aktywów powinien być określony w wewnętrznych regulacjach (przepisach) dotyczących inwentaryzacji.

Powyższe stanowiło naruszenie:

- art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy,
- art. 27 ust. 1 ustawy,

2) inwentaryzacja salda konta 240 - „Pozostałe rozrachunki” w księgach Urzędu przeprowadzona drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników nie ujawniła, iż w saldzie Ma konta 240 znajdują się zabezpieczenia należytego wykonania na zadanie „Budowa drogi gminnej Czechel-Borczysko etap II” w kwocie 15.928,50 zł, które powinny zostać zwrócone.

Powyższe stanowiło naruszenie art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości.

Główna księgowa oraz kierownik Referatu Inwestycji złożyli następujące wyjaśnienie: „*Pismo o zwrot zabezpieczenia należytego wykonania umowy zostało dostarczone do Referatu Finansowego po terminie z powodu przeoczenia. Zamawiający dostrzega to uchybienie i dołoży wszelkich starań przestrzegania art. 453 ustawy Prawo zamówień publicznych.*

W ramach inwentaryzacji na dzień 31 grudnia 2023 r. saldo konta 240 „Pozostałe rozrachunki” zostało zweryfikowane poprzez porównanie salda konta 240 z dokumentacją księgową przedstawioną przez referat inwestycji”.

3. Kontrola sprawozdań budżetowych za rok 2023 wykazała naruszenie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 144, ze zm.), a mianowicie:

1) w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2023 r. i w sprawozdaniu Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2023 r. do wyliczenia skutków zwolnień i skutków obniżenia górnych stawek w podatku od nieruchomości od osób prawnych organ podatkowy nie posiadał wszystkich deklaracji na podatek od nieruchomości na 2023 rok, a mianowicie na 11 podmiotów korzystających ze zwolnień w podatku od nieruchomości:

a) 1 deklaracja DN-1 została złożona w terminie,

- b) 4 deklaracje DN-1 zostały złożone w 2023 roku po terminie,
- c) 6 deklaracji DN-1 zostały złożone w 2024 roku.

Z wyjaśnień złożonych w trakcie kontroli wynika, że: „*Wyliczając skutki obniżenia górnych stawek podatku i zwolnień na rok 2023 nie wszystkie jednostki (OSP, Szkoły) złożyły deklaracje podatkowe w terminie. W związku z tym dane do sprawozdania pobrane zostały z ubiegłych lat.*”

Powyższe narusza:

- § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 208, poz. 1375), który stanowi, że: „*Do udokumentowania przypisów lub odpisów służą deklaracje w rozumieniu art. 3 pkt 5 Ordynacji podatkowej, z których wynika zobowiązanie podatkowe lub kwota zmniejszająca zobowiązanie podatkowe*”,
- § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej,

- 2) w sprawozdaniu jednostkowym Urzędu Gminy Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych sporządzonym za okres od początku roku do dnia 31.12.2023 r. (korekta nr 2) w kolumnie 8 „Zobowiązania” wykazano wpłaty na PPK na kwotę 2.239,13 zł ujęte w klasyfikacji budżetowej: dział 750, rozdział 75023, § 4700 „Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej” zamiast w § 4710 „Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający” zgodnie z księgami rachunkowymi jednostki. Niezależnie od rodzaju działalności szkoleniowej w § 4700 uwzględnia się również wydatki stanowiące wypłatę wynagrodzenia z tytułu umów o dzieło lub umów zlecenia, których przedmiotem jest szkolenie pracowników.

Powyższe stanowiło naruszenie:

- a) § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, gdzie wskazano, że kierownicy jednostek, są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym,
- b) § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, gdzie wskazano, że kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Z wyjaśnień Głównej Księgowej wynika, że: „*[...] zobowiązania ujęte na koncie 240-000-00000-0000-000013 – „Pozostałe rozrachunki – PPK Pracownika” w kwocie 2.239,13 zł dotyczyły wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający. Błędna klasyfikacja kwoty 2.239,13 zł w sprawozdaniu Rb – 28S w paragrafie 4700 – Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej, zamiast w paragrafie 4710 – Wpłaty na PPK, wynikała z omyłki powstałej podczas ręcznego wprowadzania danych do sprawozdania. Pomimo błędnej klasyfikacji w sprawozdaniu, zobowiązanie zostało prawidłowo ujęte w księgach rachunkowych (konto 240) oraz w rzeczywistości dotyczyło wpłat na PPK finansowanych przez pracodawcę. Błąd miał charakter jedynie formalny i nie wpłynął na faktyczny stan zobowiązań budżetu jednostki. By uniknąć podobnych błędów w przyszłości wdrożymy dodatkową kontrolę wprowadzania danych do sprawozdań.*”

- 3) w sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych Gminy Gołuchów na koniec 2023 roku ujęto środki o charakterze pozabudżetowym z Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania w ramach programu Ministerstwa Rodziny

i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa”, które nieprawidłowo ujęto w księgach rachunkowych budżetu, a mianowicie:

- a) w pozycji I. „Stan środków na rachunku budżetu j.s.t.” wykazano kwotę 3.820.448,43 zł (saldo Wn konta 133 w kwocie 3.820.448,43 zł, w tym stan środków na rachunku bankowym z Funduszu Sprawiedliwości w kwocie 23.158,45 zł, które nieprawidłowo ujęto w księgach rachunkowych budżetu,
- b) w poz. I.1 „Stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w tym środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym” wykazano kwotę 23.680,47 zł, zamiast kwoty 434,00 zł, wynikającą z salda Ma konta 224 - „Rozrachunki budżetu” w zakresie dotacji, których zwrot nastąpił w styczniu 2024 r. Różnica w kwocie 23.246,47 zł dotyczy zwrotu niewykorzystanych środków z programu „Opieka wytchnieniowa”.

Powyższe stanowiło naruszenie:

- § 9 ust. 2 rozporządzenia.
- § 20 ust. 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia, Z wyjaśnienia Skarbnika Gminy wynika, że: „W sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków bankowych Gminy na koniec 2023 r. (sporządzono dn. 20.02.2024 r.) w wierszu 1 „środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym” wykazano kwotę 23.680,47 zł ponieważ uznano, że skoro w kwocie „Stan środków na rachunku budżetu JST, w tym:” ujęto środki zgromadzone na rachunku bankowym na realizację zadania „Opieka wytchnieniowa”, to w wierszu 1 należy ująć również niewykorzystane środki, które zwrócono do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego na początku 2024 roku.

Na kwotę 23.680,47 zł składają się następujące pozycje:

- 1) 240,00 zł – zwrot niewykorzystanej dotacji do KBW (przelew 19.01.2024)
- 2) 194,00 zł – zwrot niewykorzystanej dotacji do WUW - KDR (przelew 08.01.2024)
- 3) 23.158,43 zł – zwrot niewykorzystanych środków „Opieka wytchnieniowa” (15.01.2024)
- 4) 88,04 zł – zwrot niewykorzystanych środków „Opieka wytchnieniowa” (12.02.2024)”.

4. Kontrola sprawozdań sporządzonych na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2396, ze zm., od 6.04.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 652), wykazała że w sprawozdaniu jednostkowym Urzędu Gminy Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych według stanu na koniec IV kwartału 2023 roku (korekta nr 1, sporządzone 19.02.2024 r., podpisane przez Wójta Gminy Gołuchów i głównego księgowego):

- 1) w pozycjach N3. „Gotówka i depozyty” i N3.2. „Depozyty na żądanie” wykazano kwotę 3.820.566,48 zł, tj. równą środkom na rachunkach bankowych, podczas gdy kwota depozytów wynikająca z ewidencji kont budżetu i Urzędu wynosiła 2.801.448,86 zł.

Ustalono, że kwoty depozytów na żądanie:

- a) nie powiększono o dotyczące 2023 roku dochody pobierane przez urzędy skarbowe na rzecz Gminy Gołuchów, a które wpłynęły na rachunek bankowy budżetu Gminy w styczniu 2024 roku,
- b) nie pomniejszono o:
 - środki, które Gmina Gołuchów będzie zobowiązana zwrócić w wyniku rozliczenia w następnym kwartale, z uwzględnieniem okresu przejściowego (np. dotacji),

- środki, które Gmina Gołuchów otrzymała na rachunek bankowy, a które dotyczą wykonania zobowiązań przyszłego okresu sprawozdawczego - kwartału następnego roku budżetowego.

Działanie takie narusza:

- § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, z którego wynika obowiązek sporządzania sprawozdania na podstawie ksiąg rachunkowych lub ewidencji księgowej jednostki oraz innych dokumentów dotyczących tej jednostki
- § 10 ust. 4 rozporządzenia, z którego wynika obowiązek rzetelnego i prawidłowego pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym sporządzania sprawozdania,
- § 13 ust. 1 pkt 4 lit. a Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 8 do rozporządzenia, z którego wynika, że: *„w sprawozdaniu za IV kwartał - jednostka nie wykazuje środków znajdujących się na rachunku bankowym na koniec IV kwartału, otrzymanych od innej jednostki lub na rzecz innej jednostki, które będzie zobowiązana zwrócić w wyniku rozliczenia w następnym kwartale, z uwzględnieniem okresu przejściowego, np. dotacji, (...). Jednostka nie wykazuje również środków, które otrzymała na rachunek, a które dotyczą wykonania zobowiązań przyszłego okresu sprawozdawczego - kwartału następnego roku budżetowego. (...)”*,

- 2) w pozycji N5. „Pozostałe należności” wykazano kwotę 190.715,33 zł ujętą na koncie 221 - „Należności dochodów budżetowych”, a pominięto należności w kwocie 158.263,64 zł ujętą na koncie 226 - „Długoterminowe należności budżetowe”.

Powyższe naruszało:

- § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia,
- § 10 ust. 4 rozporządzenia,
- § 13 ust. 1 pkt 6 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 8 do rozporządzenia.

5. Kontrola sprawozdań finansowych sporządzonych przez Urząd Gminy w Gołuchowie w oparciu o księgi rachunkowe wykazała nieprawidłowości w aktywach bilansu Urzędu Gminy w Gołuchowie, a mianowicie:

- 1) kwotę 118,00 zł będącą stanem środków na rachunku bankowym konta 71 [...] 0221 (mylne wpłaty) wykazano w pozycji B.II.4. „Pozostałe należności” zamiast w pozycji B.III.2 „Środki pieniężne na rachunkach bankowych”.

Powyższe było niezgodne z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2021 r. poz. 217, ze zm., od 16.01.2023 r. Dz. U. z 2023 poz. 120, ze zm.), które stanowią, że: *„zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.”*,

- 2) kwotę 158.263,64 zł, tj. saldo Wn konta 226 - „Długoterminowe należności budżetowe” wykazano w pozycji A.III. „Należności długoterminowe” podczas, gdy z przedłożonego zestawienia stanu na tym koncie obejmującego odpis krótkoterminowy i stan zaległości na dzień 31.12.2024 r. wynika, że z łącznej kwoty należności ewidencjonowanych na koncie 226 na dzień 31 grudnia 2023 roku, do zapłaty w 2024 roku przypadała kwota 36.020,74 zł, która powinna zostać wykazana w pozycji bilansu „Należności krótkoterminowe”.

Zgodnie z definicją należności krótkoterminowych określoną w art. 3 ust. 1 pkt 18 lit. c ustawy o rachunkowości, należności krótkoterminowe obejmują ogół należności z tytułu dostaw i usług oraz całość lub część należności z innych tytułów niezaliczonych do

aktywów finansowych, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Powyższe naruszało art. 4 ust. 2 w związku z art. 3 ust. 1 pkt 18 lit. c ustawy o rachunkowości,

- 3) kwota 5.256,54 zł z tytułu podatku od towarów i usług ze sprzedaży za grudzień 2023 r. (saldo Ma konta 240 - „Pozostałe rozrachunki”) wykazano w pozycji D.II.6 „Sumy obce” zamiast w pozycji D.II.5 „Pozostałe zobowiązania”.

Pozycji D.II.6 „Sumy obce” wynosiła 90.197,89 zł, przy czym w związku z powyższym prawidłowa kwota, obejmująca zobowiązania wynikające z rachunku sum depozytowych w zakresie zabezpieczenia należytego wykonania umowy, powinna wynosić 84.941,35 zł.

Powyższe było niezgodne z art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

6. W wyniku kontroli wykonywania obowiązków organu podatkowego w zakresie prawidłowości wymiaru, poboru i egzekucji oraz poprawności ewidencji podatków w badanej w trakcie kontroli próbie stwierdzono, że przypisu podatku na kontach analitycznych dokonywano niezgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651, ze zm., od 6.11.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 2383), a mianowicie:

- 1) przypisu podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego od osób fizycznych dokonywano pod datą wydania decyzji zamiast pod datą doręczenia decyzji ustalającej wysokość tego zobowiązania.

Dla przykładu, podatnikowi, dla którego prowadzono konto nr 10-0004641, dowodem księgowym Nr POG/2/2023 z dnia 2023.01.26 dokonano przypisu podatku, a podatnik odebrał decyzję wymiarową 23.02.2023 r. (po dokonanym przypisie).

Powyższe naruszało:

- a) art. 21 §1 pkt 1 w związku z art. 5 ustawy Ordynacja podatkowa, z których wynika, że zobowiązanie podatnika do zapłacenia na rzecz gminy podatku w wysokości, w terminie oraz w miejscu określonych w ustawach podatkowych, powstaje z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość tego zobowiązania,
- b) art. 212 ustawy Ordynacja podatkowa, z którego wynika, że organ podatkowy, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia,
- c) § 3 pkt 1 w związku z § 4 ust. 1 pkt 1 oraz § 2 ust. 1 pkt 3, 6, 10, 12 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), z których wynika obowiązek komórki organizacyjnej w urzędzie jednostki samorządu terytorialnego zajmującej się rachunkowością podatków prowadzenia w księgach rachunkowych urzędu prawidłowej ewidencji:
 - zobowiązań podatkowych stanowiących obciążenie konta podatnika (przypisów),
 - kwot zmniejszających zobowiązanie podatkowe, ustalonych lub określonych przez organ podatkowy albo zadeklarowanych przez podatnika (odpisów)udokumentowanych decyzjami.

Z złożonych wyjaśnień cyt.: „„Przypisy podatku na kontach podatników są dokonywane z datą wydania decyzji wymiarowych. Z tą samą datą są pobrane z programu wymiarowego POGRUN+ do programu księgowego WIP+. Daty odbioru decyzji są wprowadzane do programu POGRUN+, daty te jednak nie są widoczne w programie WIP+.”,

- 2) przypisu podatku od nieruchomości, podatku rolnego oraz podatku leśnego od osób prawnych dokonywano pod inną datą niż data złożenia deklaracji.

Dla przykładu, podatnik, dla którego prowadzono konto nr 08-00000055, w dniu 16.01.2023 r. złożył deklarację DN-1, a z wydruku kartoteki podatnika z programu Radix WIP wynika, że przypisu podatku od nieruchomości dokonano dowodem księgowym POG/5 z dnia 31.01.2023 r.

Powyższe naruszało:

- d) art. 21 §1 pkt 1 w związku z art. 5 ustawy Ordynacja podatkowa oraz:

- art. 6 ust. 9 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2022, poz. 1452, ze zm., od 10.01.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 70),
- art. 6a ust. 8 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333, ze zm.),
- art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 931, ze zm., od 9.08.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 1570, ze zm.),

z których wynika, że zobowiązanie podatnika do zapłacenia na rzecz gminy podatku w wysokości, w terminie oraz w miejscu określonych w ustawach podatkowych, powstaje z dniem złożenia deklaracji na dany podatek na dany rok podatkowy lub korekty tej deklaracji,

- e) § 3 pkt 1 w związku z § 4 ust. 1 pkt 1 oraz § 2 ust. 1 pkt 3, 6, 10, 12 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), z których wynika obowiązek komórki organizacyjnej w urzędzie jednostki samorządu terytorialnego zajmującej się rachunkowością podatków prowadzenia w księgach rachunkowych urzędu prawidłowej ewidencji:

- zobowiązań podatkowych stanowiących obciążenie konta podatnika (przypisów),
 - kwot zmniejszających zobowiązanie podatkowe, ustalonych lub określonych przez organ podatkowy albo zadeklarowanych przez podatnika (odpisów)
- udokumentowanych deklaracjami podatkowymi, z których wynika zobowiązanie podatkowe lub kwota zmniejszająca zobowiązanie podatkowe.

Ze złożonych wyjaśnień wynika, że: „*przypisy podatku leśnego, rolnego, od nieruchomości od osób prawnych na kontach podatników z programie POGRUN+ są dokonywane z datą złożenia deklaracji. Natomiast z programu wymiarowego POGRUN+ do programu WIP+ są pobierane w styczniu na koniec miesiąca*”.

- 3) nieterminowe dokonywanie przypisów i odpisów oznacza także naruszenie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm., od 16.01.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.), zgodnie z którym do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

7. Dochody uzyskane w 2023 r. przez Gminę Gołuchów związane z systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (rozdział 90002) wyniosły łącznie 3.491.301,04 zł (na kwotę planowaną 3.522.080,00 zł), z tego opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi (§ 0490) 3.397.771,88 zł.

Wydatki poniesione na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi za okres od 1.01.2023 r. do 31.12.2023 r. (rozdział 90002) wyniosły 3.600.037,51 zł (na kwotę planowaną 3.722.611,33 zł).

Z powyższego wynika, że dochody były niższe od poniesionych wydatków i wystąpił deficyt w kwocie 108.736,47 zł. Niedobór został pokryty z nadwyżki z 2022 roku w kwocie

200.531,33 zł wprowadzonej uchwałą Nr XLVII/425/2023 Rady Gminy Gołuchów z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie zmiany budżetu na rok 2023 do przychodów budżetu w § 905 „Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach”.

8. Kontrola wykazała naruszenie zasad klasyfikacji dochodów określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U z 2022 r. poz. 513, ze zm.), a mianowicie dochody z tytułu sprzedaży lokali mieszkalnych z płatnością rozłożoną na raty na łączną kwotę 107.240,00 zł sklasyfikowano w rozdziale 70005 „Gospodarka gruntami i nieruchomościami” zamiast w rozdziale 70007 „Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy”.

9. Kontrola realizacji zadań w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych wykazała, że w 2023 roku zawarte zostały dwie umowy na zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz na odbiór i transport:

1) w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych Gmina Gołuchów reprezentowana przez Wójta Gminy Gołuchów przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy oraz głównego księgowego zawarła w dniu 2 stycznia 2023 r. umowę Nr 262.1.6.2023 ze Związkiem Komunalnym Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina” z siedzibą w Kaliszu, zmienioną aneksem z dnia 29 grudnia 2023 r.

Umowa zawarta na podstawie:

- art. 1 w związku z art. 5 ustawy o gospodarce komunalnej z dnia 20 grudnia 1996 roku (Dz. U. z 2021 r. poz. 679),
- art. 20 ust. 2 ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 roku (Dz. U. z 2022 r. poz. 699, ze zm., od 10.08.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, ze zm.).

Umowa pierwotnie zawarta na okres od 2.01.2023 r. do 31.12.2023 r. zmieniona aneksem wydłużającym ten okres do 30.06.2024. W umowie określono szacunkową wartość umowy na kwotę 2.250.000,00 zł wraz z podatkiem od towarów i usług.

Wydatki poniesione z tytułu ww. umowy na podstawie faktur za zagospodarowanie odpadów komunalnych w okresie od dnia 2.01.2023 r. do dnia 30.06.2024 r. stanowiły kwotę 2.528.741,38 zł.

Za zagospodarowanie odpadów zamawiający zapłaci Związkowi cenę według aktualnie obowiązującego cennika z dnia przekazania odpadów. W umowie zamawiający wskazał szacunkowo około 4000 Mg odpadów przewidzianych do zagospodarowania w okresie obowiązywania umowy.

W §4 umowy sposób zapłaty ceny opisano tak: „Strony ustalają, że rozliczenie finansowe i ilościowe przyjętych odpadów następować będzie za okresy miesięczne na podstawie faktur za zagospodarowanie dostarczonych odpadów. Podstawą do wystawienia faktur będzie zestawienie kwitów wagowych za rozliczany okres.

Uchwałą nr XLIV/397/2022 Rady Gminy Gołuchów z dnia 22 grudnia 2022 r. w sprawie uchwały budżetowej na 2023 rok w budżecie Gminy Gołuchów na rok 2023, w rozdziale 90002, § 4300, zaplanowano na realizację zadania kwotę 3.267.000,00 zł.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej uchwałą nr LIV/488/2023 z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Gołuchów na lata 2023 - 2032 ujęto zadanie: zagospodarowanie odpadów komunalnych, gdzie na rok 2024 zaplanowano środki w kwocie 800.000,00 zł,

- 2) w zakresie odbierania i transportu stałych odpadów komunalnych z terenu Gminy Gołuchów Gmina reprezentowana przez Wójta Gminy Gołuchów przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy zawarła w dniu 14 grudnia 2020 r. umowę z Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych S.A. w Kaliszu (zmienioną aneksem z dnia 19 października 2022 r.).

Umowa została zawarta:

- w rezultacie dokonania przez zamawiającego wyboru wykonawcy w trybie przetargu nieograniczonego zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019, poz. 1843 ze zm.),
- na czas określony od 1.01.2021 r. do 31.12.2023 r.,
- z łączną szacunkową wartością umowy 4.637.194,06 zł wraz z podatkiem od towarów i usług.

Wydatki poniesione z tytułu realizacji umowy wynosiły 4.802.477,12 zł.

Uchwałą nr XX/176/2020 Rady Gminy Gołuchów z dnia 25.11.2020 r. w sprawie zmiany budżetu na rok 2020 w budżecie Gminy Gołuchów na rok 2020 zaplanowano w rozdziale 90002, § 4300, na realizację zadania kwotę 2.550.000,00 zł

Przedsięwzięcie pn. świadczenie usług odbierania i transportu stałych odpadów komunalnych ujęto w wieloletniej prognozie finansowej w:

- uchwale Nr XX/177/2020 Rady Gminy Gołuchów z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Gołuchów na lata 2020-2027, w której zaplanowano wydatki w łącznej kwocie 1.600.000,00 zł, z tego:
 - na rok 2020 kwotę 1.450.000,00 zł,
 - na rok 2021 kwotę 150.000,00 zł,
- uchwale Nr XLI/365/2022 Rady Gminy Gołuchów z dnia 28 września 2022 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Gołuchów na lata 2022-2032, w której zwiększono wydatki do kwoty 4.800.000,00 zł, z tego:
 - na rok 2022 do kwoty 1.560.000,00 zł,
 - na rok 2023 do kwoty 1.560.000,00 zł.

Kontrola zawartych umów w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych wykazała, że:

- a) w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych Gmina Gołuchów zawarła umowę ze Związkiem Komunalnym Gmin „Czyste Miasto Czysta Gmina z siedzibą w Kaliszu. Ustalono, że łączne wydatki poniesione z tytułu ww. umowy na podstawie faktur za zagospodarowanie odpadów komunalnych w okresie od dnia od dnia 2.01.2023 r. do dnia 30.06.2024 r. stanowiły kwotę 2.528.741,38 zł wraz z podatkiem od towarów i usług zł.

Gmina Gołuchów jest członkiem Związku Komunalnego Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina” z siedzibą w Kaliszu.

Zgodnie z § 3 ust. 1 statutu Związku zadaniem związku jest:

- 1) wybudowanie i eksploatacja Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych „Orli Staw”, przetwarzającego odpady komunalne w instalacjach, jakimi dysponuje Związek,
- 2) realizacja usługi i zagospodarowania odpadów, w szczególności zbierania przetwarzania w instalacjach jakimi dysponuje Związek, odpadów komunalnych wytworzonych, odebranych i zebranych na terenie gmin – uczestników Związku:
 - dostarczonych przez podmioty, którym gminy powierzyły odbiór odpadów komunalnych lub odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych,
 - dostarczanych przez uprawnione podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy.
- 3) realizacja usługi odbioru i transportu odpadów,

4) prowadzenie działalności edukacyjnej w dziedzinach należących do zakresu działania Związku, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.
Zgodnie z § 3 ust. 2 statutu wykonywanie powierzonych Związkowi zadań na rzecz gmin uczestników związku następuje na warunkach określonych statutem oraz na warunkach szczegółowo ustalonych w umowach zawartych pomiędzy Związkiem a gminami uczestnikami Związku.

W zawartej w dniu 2 stycznia 2023 r. umowy Nr 262.1.6.2023 Gmina Gołuchów zobowiązała się do dostarczania Związkowi odpadów do ZUOK lub do SPO i do zapłaty na rzecz Związku wynagrodzenia za zagospodarowanie odpadów, a Związek zobowiązał się do zagospodarowania przekazanych mu odpadów. Dostarczanie odpadów odbywało się za pośrednictwem przekazującego odpady.

Przeniesienie przez gminy członkowskie na rzecz związku międzygminnego swoich zadań publicznych nie odbywa się poprzez zawarcie umowy cywilnoprawnej, lecz wskutek skorzystania z regulacji administracyjnych umożliwiających przekazanie tych obowiązków innemu podmiotowi prawa publicznego.

Zakres działalności Związku Komunalnego Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina” obejmuje zagospodarowanie odpadów. Statut związku przewiduje zawarcie umowy pomiędzy związkiem a gminami uczestnikami związku, której celem ma być szczegółowe ustalenia warunków wykonywania powierzonych Związkowi zadań na rzecz gmin uczestników związku.

Zawarta umowy, której przedmiotem jest wykonywanie usługi zagospodarowania odpadów za zapłatą ceny (wynagrodzenia) ma cechy odpłatnej umowy zobowiązaniowej.

Przekazaniu zadania przez gminę związkowi międzygminnemu musi towarzyszyć zapewnienie finansowania jego realizacji. Zapłata ceny (wynagrodzenia), w tym podatku od towarów i usług odbywa się na innej podstawie (na podstawie odpłatnej umowy zobowiązaniowej) i nie jest sposobem finansowania realizacji zadania publicznego przekazanego innemu podmiotowi.

Obszerne wyjaśnienia w sprawie złożył Wójt Gminy Gołuchów. Wskazał w nich m.in., że: „Działając na podstawie: art. 1 w związku z art. 5 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej oraz art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach, Gmina Gołuchów wraz z 23 innymi jednostkami samorządu terytorialnego utworzyła Związek Komunalny Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina” co związane było z partycypowaniem w kosztach budowy Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych „Orli Staw” w celu wykonywania przez te JST zadań własnych (w celu zaspokojenia zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej).

Jednocześnie zgodnie z art. 20 ust. 2 z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach: „Odpady, które nie mogą być przetworzone w miejscu ich powstania, przekazuje się, uwzględniając hierarchię sposobów postępowania z odpadami oraz najlepszą dostępną technikę, o której mowa w art. 207 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, lub technologię, o której mowa w art. 143 tej ustawy, do najbliższych położonych miejsc, w których mogą być przetworzone.”

Podkreślić należy, że z art. 6d ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach jednoznacznie wynika, że wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany zorganizować przetarg na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, o których mowa w art. 6c, albo przetarg na odbieranie i zagospodarowanie tych odpadów. Z powyższego przepisu jednoznacznie wynika, że obowiązek zorganizowania przetargu dotyczy dwóch sytuacji: odbierania odpadów, albo odbierania i zagospodarowania odpadów.

Ustawodawca nie wprowadził natomiast obowiązku organizowania przetargu na samo zagospodarowanie odpadów. Można zatem stwierdzić, że przepis art. 6d ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach pozostawia zamawiającemu możliwość wyboru co do zakresu usługi objętego przedmiotem zamówienia, w tym wynikającym z przepisów szczególnych.

W związku z powyższym mimo, iż istnieje obowiązek dokonywania wydatków przez zamawiającego klasycznego, jakim jest niewątpliwie gmina, na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych, to gminy obowiązane są też stosować równolegle ustawy szczególne:

- 1) ustawę z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej, mającej charakter ustawy szczególnej, bo określa bezpośrednio zasady i formy gospodarki komunalnej,*
- 2) ustawę z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która określa m.in., w jakim zakresie zastosowanie znajduje ustawa Prawo zamówień publicznych oraz wskazuje obowiązek kierowania odpadów zmieszanych do instalacji komunalnej,*
- 3) ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, określającej m.in. hierarchię postępowania z odpadami czy też zasadę bliskości.(...)*

Tym samym zadanie w zakresie gospodarki utrzymania czystości i porządku wykonywane było z poszanowaniem środków publicznych oraz zgodnie z przepisami odrębnymi w tym zakresie. (...)",

- b) wydatki na podstawie ww. umów dokonane zostały w kwocie wyższej niż maksymalna wartość szacunkowa określona w umowach.

Ustalono, że w 2023 roku wydano łącznie 444.024,44 zł więcej niż wynika to z zawartych wcześniej umów.

Działanie takie jest sprzeczne z art. 44 ust.3 pkt.3 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm., od 4.07.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.), z którego wynika, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości wynikającej z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Z wyjaśnień Wójta Gminy Gołuchów wynika, że: „[...] łączna wartość umowy jest umowną wartością szacunkową, a wysokość faktycznego wynagrodzenia za przedmiot umowy uzależniona była od faktycznych ilości odebranych odpadów (zgodnie z cenami jednostkowymi za odbiór 1Mg stałych odpadów komunalnych określonych w Uchwale Zgromadzenia Związku Komunalnego Gmin „Czyste Miasto Czysta Gmina”). Na tutejszym organie ciąży obowiązek w zakresie zagospodarowania wszystkich odebranych odpadów komunalnych będących w gminnym systemie gospodarowania odpadami komunalnymi, a także obowiązek odbierania tych odpadów z terenu gminy (art. 3 ust 2 pkt 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach). Gmina w umowie zabezpieczyła zagospodarowanie odpadów, czyli zobowiązała się do dostarczenia zebranych, za pośrednictwem podmiotu świadczącego usługi odbioru i transportu odpadów, tzw. Przekazującego Odpady, wszystkich odpadów z terenu gminy Gołuchów do ZUOK lub SPO. Wskazane wartości były więc szacunkami, które niezbędne były do ustalenia wartości zbliżonych do realnych, ale nie ostatecznych. W związku z powyższym oba zadania, mimo osobnych umów, podlegały wspólnej i ciągłej koordynacji oraz wymagały spójnej realizacji.

Należy również podkreślić, że Gmina Gołuchów miała w budżetach na rok 2023 oraz na rok 2024 (w dz. 900, rozdz. 90002, § 4300) zabezpieczony plan na realizację zobowiązań wynikających zarówno z umowy na zagospodarowanie stałych

odpadów komunalnych z terenu Gminy Gołuchów jak i z umowy na usługi odbierania i transportu stałych odpadów komunalnych z terenu Gminy Gołuchów. [...]”.

10. W toku kontroli ustalono, że w roku 2023 wystąpiły przypadki dokonywania wydatków ze środków publicznych z naruszeniem zasad określonych w:

- art. 44 ust. 1 pkt 2, art. 44 ust. 2, art. 44 ust. 3 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm., od 4.07.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.),
- art. 216 ust. 2 pkt 1 ustawy o finansach publicznych w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 a od 5.01.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.):

1) ze środków zaplanowanych w dziale 750 „Administracja publiczna”, rozdziale 75022 „Rady gmin”, w paragrafie 4210: „Zakup materiałów i wyposażenia” dokonano wydatku potwierdzonego fakturą Nr 3/2023 z dnia 27.01.2023 za zakup wiązanki na okoliczność pogrzebu ojca przewodniczącego Radu Gminy na kwotę 200,00 zł,

2) ze środków zaplanowanych w dziale 750 „Administracja publiczna”, rozdziale 75095 „Pozostała działalność”:

a) w paragrafie 4210: „Zakup materiałów i wyposażenia” dokonano wydatku potwierdzonego fakturą nr 5/2023 z dnia 28.01.2023 r. za zakup wiązanki pogrzebowej w związku ze śmiercią ojca przewodniczącego Rady Gminy Gołuchów przekazanej od sołtysów z terenu Gminy Gołuchów na kwotę 150,00 zł,

b) w paragrafie 4300: „Zakup usług pozostałych” dokonano wydatków potwierdzonych następującymi dokumentami:

- faktura nr 030/03/2023 z dnia 11.03.2023 r. za usługę przewozową i postój w związku z udziałem sołtysów z terenu Gminy Gołuchów w VII Pielgrzymce Sołtysów do Sanktuarium Świętego Józefa w Kaliszu na kwotę 451,22 zł,
- faktura nr 55/M10/03/2023 z dnia 10.03.2023 za usługę gastronomiczną w związku ze spotkaniem sołtysów z terenu Gminy Gołuchów na uroczystym poczęstunku w dn. 10.03.2023 r. z okazji dnia sołtysa na kwotę 1.260,00 zł.

11. Kontrola realizacji zadań na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, ze zm., od 23.01.2023 r. Dz. U. z 2023 r., poz. 165, ze zm., od 6.10.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151, ze zm.), wykazała, że Gmina Gołuchów udzieliła dotacji ze środków na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii Ochotniczej Straży Pożarnej w Kościelnej Wsi, która nie została wykorzystania zgodnie z art. 9³ ust. 4 ustawy.

Dotacja została zaklasyfikowana w dziale 851 „Ochrona zdrowia”, rozdziale 85154 „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”, § 2360 „Dotacja celowa z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Dz. U. z 2022 r., poz. 1634, ze zm., od 4.07.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm., na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego” na zadanie „alternatywne formy spędzania wolnego czasu”.

Dotacja udzielona zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, ze zm., od 27 marca 2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 571, ze zm.), w kwocie 55.000,00 zł. Wykorzystano dotacje w wysokości 33.445,55 zł, a 21.554,45 zł zwrócono.

Z dotacji sfinansowano koszty bieżącej działalności orkiestry, wynagrodzenie dyrygenta, remonty instrumentów muzycznych, wyjazd szkoleniowo integracyjny do Szklarskiej

Poręby w łącznej kwocie 33.445,55 zł. Na prowadzenie edukacji w zakresie promowania zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień nie wydatkowano żadnych pieniędzy.

W toku kontroli ustalono, że zarówno w kalkulacji przewidywanych kosztów realizacji zadania, jak i w sprawozdaniu z wykonania zadania widnieje „0,00 zł” kosztów na przeciwdziałanie uzależnieniom - na prowadzenie edukacji w zakresie promowania zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień.

Powyższy wydatek wykracza poza obszar wskazany w art. 9³ ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zarówno środki pochodzące ze wskazanych opłat w zakresie, w jakim stanowią one dochód gminy powinny zostać przeznaczone na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

Z rekomendacji Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii wynika wyraźnie, że realizacja działań obejmujących wyłącznie alternatywne formy spędzania wolnego czasu jest wydatkiem nierekomendowanym.

Wszelkie działania polegające na organizowaniu dzieciom i młodzieży czasu wolnego np. kółko fotograficzne, taneczne nie wpływają na ograniczenie podejmowania zachowań ryzykownych. Zagospodarowanie czasu wolnego stanowi uzupełniającą strategię profilaktyczną i oznacza to, że stosowana samodzielnie, nie wpływa skutecznie na ograniczenie czy eliminację danego zachowania ryzykownego.

Mając na uwadze powyższe, finansowanie orkiestry dętej winno odbywać się w ramach działalności kulturalnej (dział 921 „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego”), a nie w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ustalono, że w 2024 roku finansowanie działalności orkiestry odbywało się w ramach działalności kulturalnej (dział 921).

12. W zakresie stosowania przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm., od 14.08.2023 r. Dz. U. z 2023 r., poz. 1605, ze zm.):

- 1) kontrolą objęto procedurę udzielenia zamówienia publicznego pn. „Odbiór i transport odpadów komunalnych z terenu Gminy Gołuchów” w roku 2023.

Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego na podstawie art. 132 ustawy o wartości szacunkowej ustalonej w dniu 24.07.2023 r., na podstawie poniesionych kosztów za odbiór odpadów z terenu Gminy Gołuchów, na kwotę 4.543.039,26 zł, co stanowiło równowartość 1.020.082,46 euro.

Postępowanie wszczęto dniu 11.08.2023 r. poprzez publikację w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej nr 2023/S 154-487246.

W postępowaniu złożono 2 oferty.

Postępowanie zakończono udzieleniem zamówienia na podstawie umowy zawartej 6.11.2023 r. z wykonawcą - Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych S.A. w Kaliszu na okres 36 miesięcy, od 1.01.2024 r. do 31.12.2026 r.

W umowie określono szacunkową wartość umowy w wysokości 5.955.366,37 zł, a wynagrodzenie wypłacane za faktycznie odebrane odpady.

Ogłoszenie o wyniku postępowania zostało zamieszczone w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 21.11.2023 r. nr 2023/S 224-706019.

Wydatki na realizację zadania w 2024 r. w wysokości 3.267.000,00 zł zaplanowano w uchwale nr LIV/490/2023 Rady Gminy Gołuchów z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie uchwały budżetowej na 2024 rok, w dziale 900 „Gospodarka komunalna

i ochrona środowiska”, rozdziale 90002 „Gospodarka odpadami komunalnymi”, § 4300 „Zakup usług pozostałych”.

W wieloletniej prognozie finansowej będącej załącznikiem uchwały nr LII/470/2023 Rady Gminy Gołuchów z dnia 27 października 2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Gołuchów na lata 2023-2032 zaplanowano wydatki na zadanie w wysokości 6.000.000,00 zł.

W zakresie ww. postępowania nieprawidłowości nie stwierdzono,

- 2) ustalono, że zabezpieczenia należytego wykonania umowy wniesione przez wykonawców w ramach postępowań prowadzonych przez Urząd Gminy w Gołuchowie, przechowywane są na wyodrębnionym nieoprocentowanym rachunku bankowym.

Powyższe wynika również z ewidencji księgowej jednostki do konta 240 - „Pozostałe rozrachunki”, gdzie zwrot zabezpieczenia należytego wykonania umowy jest w kwocie wpłaconego zabezpieczenia.

Było to sprzeczne z art. 450 ust. 5 ustawy Prawo zamówień publicznych, w myśl którego zabezpieczenie należytego wykonania umowy wniesione pieniądzu zamawiający przechowuje na oprocentowanym rachunku bankowym i zwraca wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszt prowadzenia tego rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wykonawcy.

Oświadczenie Głównego Księgowego w tej sprawie:

„Oświadczam, że wadia oraz zabezpieczenia należytego wykonania umowy wniesione przez wykonawców w ramach postępowań prowadzonych przez Urząd Gminy w Gołuchowie są przechowywane na wyodrębnionym koncie bankowym, które nie jest oprocentowane. Konto to służy wyłącznie do gromadzenia środków z tytułu wadium i zabezpieczeń, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o finansach publicznych oraz przepisami dotyczącymi zamówień publicznych. Jednocześnie zapewniam, że środki te są przechowywane zgodnie z obowiązującymi regulacjami i będą zwracane lub wykorzystane zgodnie z ich przeznaczeniem.”,

- 3) Gmina Gołuchów dokonała zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy na zadanie „Budowa drogi gminnej Czechel - Borczyśko etap II” po terminie wynikającym art. 453 ust. 1 ustawy Prawa zamówień publicznych.

Termin zwrotu 70% zabezpieczenia mijał do 4.11.2023 r., a zwrotu kwoty 15.928,50 zł dokonano w dniu 20.02.2024 r. bez odsetek.

13. Kontrola opłaty z tytułu użytkowania wieczystego wykazała, że ostatniej aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego dokonano w 2019 roku.

Zgodnie z art. 77 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 poz. 1899 ze zm. a od 24.02.2023 r. Dz. U. z 2023 r., poz. 344, ze zm.) wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a, podlega aktualizacji nie częściej niż raz na 3 lata, jeżeli wartość tej nieruchomości ulegnie zmianie.

Opłaty roczne za użytkowanie wieczyste stanowią procent wartości nieruchomości, ich wysokość jest uzależniona od aktualnej wartości nieruchomości. Ze względu na długi okres użytkowania wieczystego zmiany wartości nieruchomości w tym okresie są oczywiste.

Wójt Gminy Gołuchów złożył w tej sprawie wyjaśnienie:

„Ustawa o gospodarce nieruchomościami określa aktualizowanie wysokości opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego w okresie nie częstszym niż raz na 3 lata, jednak nie określa

częstotliwości i terminów jej wykonywania. W związku z powyższym gmina nie podejmowała czynności zmierzających do aktualizowania opłat.

Po analizie nakładów finansowych na opracowanie operatów szacunkowych, nie skorzystano z możliwości aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego”.

14. Wójt Gminy Gołuchów w dniu 2 marca 2022 roku udzielił w imieniu Gminy Gołuchów Lokalnej Grupie Działania Stowarzyszeniu „Wspólnie dla Przyszłości” pożyczki w kwocie 59.633,00 zł, bez stosownego upoważnienia Rady Gminy Gołuchów.
Rada Gminy Gołuchów uchwałą nr XLII/369/2022 z dnia 27 października 2022 r. w sprawie zmiany budżetu na rok 2022, ustaliła maksymalną kwotę 72.000 zł, do której Wójt Gminy Gołuchów może udzielać pożyczek w roku budżetowym 2022 (§14 uchwały).
Stanowiło to naruszenie art. 60 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372, ze zm., od 9.03.2022 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 559, ze zm.), stanowiącego, że wójtowi przysługuje wyłączne prawo zaciągania zobowiązań mających pokrycie w ustalonych w uchwale budżetowej kwotach wydatków, w ramach upoważnień udzielonych przez radę gminy.
15. Rada Gminy Gołuchów do dnia kontroli nie dostosowała postanowień uchwały nr IX/68/2015 z dnia 30 czerwca 2015 r. w sprawie w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania terminu spłaty oraz rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających gminie Gołuchów, jak również jednostkom podległym, oraz wskazania organu do tego uprawnionego, zmienionej uchwałą nr XVII/173/2016 z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie zmiany uchwały nr IX/68/2015 Rady Gminy Gołuchów z dnia 30 czerwca 2015 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania terminu spłaty oraz rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających gminie Gołuchów, jak również jednostkom podległym, oraz wskazania organu do tego uprawnionego, do zmian wprowadzonych w 2017 roku w art. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 659), nowelizującym z dniem 28 kwietnia 2017 r. art. 59 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Odpowiedzialnymi za powstałe nieprawidłowości są pracownicy w zakresie wykonywanych przez nich czynności oraz Wójta Gminy Godziesze i Skarbnik Gminy poprzez nienależyte wypełnianie obowiązków wynikających z przepisów prawa, w tym z tytułu nadzoru.

II.

W zakresie kontroli zagadnień dotyczących naliczania i ewentualnej egzekucji udzielonych bonifikat na podstawie art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 2204, ze zm., od 15.01.2020 r. Dz. U. z 2020 r. poz. 65, ze zm., od 12.11.2020 r. Dz. U. z 2020 r. poz. 1990, ze zm., od 21.10.2021 r. Dz. U. z 2021 r. poz. 1899, ze zm., od 24.02.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 344, ze zm.) kontrola wykazała, że w latach 2020-2023 Gmina Gołuchów sprzedawała lokale mieszkalne z zastosowaniem bonifikaty na podstawie trzech uchwał Rady Gminy Gołuchów, w tym w 2023 roku na podstawie:

- 1) uchwały Nr XL/355/2022 z dnia 25 sierpnia 2022 w sprawie udzielenia bonifikaty od ceny sprzedaży lokali mieszkalnych oraz udziału w nieruchomości wspólnej na rzecz najemców,
- 2) uchwały Nr XLV/408/2023 z dnia 25 stycznia 2023 w sprawie udzielenia bonifikaty od ceny sprzedaży lokalu mieszkalnego wraz z przynależnościami oraz udziału w nieruchomości wspólnej na rzecz najemcy.

Kontrolą objęto sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 1 przy ul. T. Kościuszki 22 w Gołuchowie. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Z udzielonych wyjaśnień wynika, że: „o zaistnieniu okoliczności o zwrocie bonifikat od ceny sprzedaży nieruchomości dowiadujemy się po otrzymaniu korespondencji tj. aktów notarialnych. Analiza sprzedaży prowadzona jest także na bazie ewidencji gruntów i budynków. W przypadku zaistnienia okoliczności uzasadniających zwrot bonifikaty zastosowano by wezwanie. W latach 2019- 2023 nie zastosowano wezwań o zwrot udzielonej bonifikaty. Mimo wystąpienia okoliczności uzasadniających zwrot bonifikaty, nie skierowano wezwań o zwrot bonifikaty, ponieważ zbycie lokalu nastąpiło na rzecz osoby bliskiej. Gmina nie kierowała wezwań o zwrot bonifikat na drogę sądową. Nie było przypadków odstąpienia od zwrotu bonifikaty, za zgodą rady”.

III.

Przedmiotem kontroli kompleksowej było również osiągnięcie wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 z uwzględnieniem art. 30a ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762, ze zm., od 23.05.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 984, ze zm.).

W toku czynności kontrolnych ustalono, że w roku 2023 księgowość placówek oświatowych prowadził Gminny Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół będący jednostką obsługującą powołaną w celu realizowania wspólnej obsługi jednostek oświatowych.

Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego przesłane zostało do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, Zespół Zamiejscowy w Kaliszu w dniu 9 stycznia 2024 roku.

Po ustaleniu średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli początkujących, mianowanych i dyplomowanych oraz porównaniu wynagrodzeń z faktycznie wypłaconymi wynagrodzeniami, ustalono, że w 2023 roku wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy osiągnęli nauczyciele na wszystkich stopniach awansu zawodowego i nie zachodziła konieczność wypłaty jednorazowego dodatku uzupełniającego.

W trakcie poprzedniej kontroli kompleksowej stwierdzono, że wysokość średnich wynagrodzeń w 2019 roku osiągnęli nauczyciele na wszystkich stopniach awansu zawodowego i wówczas również nie zachodziła konieczność wypłaty jednorazowego dodatku uzupełniającego.

Przedstawiając Panu Wójtowi ustalenia kontroli Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu wnosi o ich wykorzystanie w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz usprawnienie gospodarki finansowej Gminy Gołuchów, w tym poprzez realizację poniższych wniosków pokontrolnych.

1. Zobowiązać Skarbnika i służby finansowe do wyeliminowania nieprawidłowości stwierdzonych w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz do przestrzegania zasad zawartych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1530, ze zm.), ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.), rozporządzeniu Ministra Finansów i Rozwoju z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342) oraz uregulowaniach wewnętrznych, a w szczególności:

- 1) zweryfikować postanowienia obowiązującej dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości i dokonać, na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości, ich

zmian celem wyeliminowania nieprawidłowości wskazanych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym oraz zapewnienia jej zgodności z przepisami ustawy o rachunkowości i rozporządzenia, w tym:

- a) opisać poszczególne dzienniki częściowe oraz zasady ich tworzenia, stosownie do art. 10 ust. 1 pkt 3 lit b w związku z art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości,
 - b) opisać przesłanki do dokonywania ujemnego zapisu na koncie 223 - „Rozliczenie wydatków budżetowych”, stosownie do art. art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a 1 ustawy o rachunkowości,
 - c) usunąć z zakładowego planu kont Urzędu Gminy konto 014 - „Zbiory biblioteczne”, stosownie do art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości w związku z § 19 ust. 2 i ust. 1 pkt 3 rozporządzenia oraz zasadami funkcjonowania konta 014 - „Zbiory biblioteczne” określonymi w Planie kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia
- 2) do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym stosownie do przepisów art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze, iż zgodnie z § 26 ust. 2 rozporządzenia, okresem sprawozdawczym jest miesiąc,
 - 3) przestrzegać zasad funkcjonowania konta 133 - „Rachunek budżetu” wynikających z Planu kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego będącego załącznikiem nr 2 do rozporządzenia, a mianowicie na koncie 133 ujmować tylko środki zaliczane do dochodów budżetu.

Ewidencję pozabudżetowych środków pieniężnych otrzymywanych na specjalnie wyodrębnione rachunki bankowe prowadzić na przeznaczonym dla tego celu koncie 139 - „Inne rachunki bankowe” w księgach rachunkowych Urzędu Gminy w sposób zgodny z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych będącym załącznikiem nr 3 do rozporządzenia, celem przestrzegania art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy o rachunkowości,

- 4) środki z wyodrębnionych rachunków bankowych Urzędu Gminy w Gołuchowie przekazywać bezpośrednio na rachunek bankowy budżetu,
- 5) w księgach rachunkowych danego roku ujmować koszty finansowe (m.in. odsetki od kredytów, pożyczek, obligacji) dotyczące tego roku niezależnie od terminu ich zapłat w kolejnym roku, stosownie art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości, § 11 rozporządzenia, opisu do konta 909 - „Rozliczenia międzyokresowe” określonym w Planie kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego będącym załącznikiem nr 2 do rozporządzenia. Księgować na podstawie noty odsetkowej, pisma o wysokości odsetek od obligacji na koncie 909 - „Rozliczenia międzyokresowe” w korespondencji z kontami 134 - „Kredyty bankowe” lub 260 - „Zobowiązania finansowe”,
- 6) dokonać weryfikacji stosowanych schematów księgowych związanych z rozliczaniem dochodów i wydatków Urzędu Gminy w Gołuchowie, tak by po księgowania odzwierciedlały rzetelnie dokonywane w tym zakresie przepływy finansowe, w tym na kontach 222 i 223 - dla budżetu i Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej.

W księgach rachunkowych budżetu i Urzędu Gminy dokonywać zapisów na kontach 222 - „Rozliczenie dochodów budżetowych” i 223 - „Rozliczenie wydatków budżetowych” zgodnie ze stanem rzeczywistym oraz zasadami funkcjonowania konta 222 i konta 223 wynikających z:

- a) Planu kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia
- b) Planu kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych stanowiącego załącznik nr 3 do rozporządzenia i z przepisów wewnętrznych,

- 7) przestrzegać zasad funkcjonowania konta 991 - „Planowane dochody budżetowe” i konta 992 - „Planowane wydatki budżetowe” stosowanie do opisu tych kont w Planie kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego będącym załącznikiem nr 2 do rozporządzenia,
- 8) jako środki trwałe ujmować w księgach rachunkowych składniki majątku spełniające określone przez kierownika jednostki w polityce rachunkowości warunki uznania za środki trwałe, stosownie do art. 4 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości
- 9) zaprzestać ujmowania, zgodnie z § 9 rozporządzenia, w księgach rachunkowych Urzędu Gminy w Gołuchowie dochodów z tytułu należności na świadczenia z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjne, w związku z tym, że zadania w tym zakresie realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 10) stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości operacje gospodarcze ujmować w księgach rachunkowych jednostki Urząd zgodnie z ich treścią ekonomiczną, z uwzględnieniem zasad funkcjonowania kont określonych w Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych będącym załącznikiem nr 3 do rozporządzenia oraz w obowiązującej w jednostce dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym wpłaty dokonane na fundusze celowe, o których mowa w art. 19b pkt 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1443), zaliczać do pozostałych kosztów operacyjnych i ujmować w ewidencji księgowej na koncie 761 - „Pozostałe koszty operacyjne”,
- 11) ewidencję należności z tytułu dochodów budżetowych prowadzonych na koncie 221 - „Należności tytułu dochodów budżetowych” prowadzić zgodnie z zasadami funkcjonowania konta wynikających z Planu kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych będącego załącznikiem nr 3 do rozporządzenia.

Zaprzestać ewidencjonowania dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego nieuwjętych w planach finansowych innych samorządowych jednostek budżetowych niż Urząd Gminy przez konto 221 - „Należności tytułu dochodów budżetowych”, zaliczać je do przychodów Urzędu Gminy w Gołuchowie, zgodnie z wymogiem określonym w § 9 rozporządzenia,
- 12) przestrzegać zasad funkcjonowania kont wynikających z Planu kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych stanowiącego załączniki nr 3 do rozporządzenia, w szczególności:
 - a) na koncie 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych” ujmować należności krótkoterminowe, tj. te które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego i wykazywać je w sprawozdaniu Rb-27S z tytułu wykonania planu dochodów budżetowych w kolumnie nr 5 „Należności” i w kolumnie nr 6 „Należności pozostałe do zapłaty ogółem”,
 - b) na koncie 226 - „Długoterminowe należności budżetowe” ujmować należności z tytułu podatku od nieruchomości i podatku rolnego, których termin płatności odroczone lub rozłożono na raty w korespondencji z kontem 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,
 - c) na koncie 840 - „Rozliczenia międzyokresowe przychodów” zaprzestać ujmowania należności z tytułu podatków, których termin płatności odroczone lub które rozłożono na raty,
 - d) na koncie 720 - „Przychody z tytułu dochodów budżetowych” ujmować wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty,

- 13) wydatki z tytułu realizacji zadań i zakupów inwestycyjnych realizowanych przez Gminę Gołuchów ujmować także na koncie 810 - „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje”, zgodnie z zasadami funkcjonowania konta 810 zawartych w Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych będącym załącznikiem nr 3 do rozporządzenia,
 - 14) zaprzestać ujmowania na stronie Ma konta 761 - „Pozostałe koszty finansowe” wyksięgowania odpisu aktualizujących należności, stosownie do art. 35c ustawy o rachunkowości oraz zasad funkcjonowania konta 761 ujętych w Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia,
 - 15) na stronie Ma konta 998 - „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” ujmować zaangażowanie wydatków, czyli wartość umów, decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym, stosownie do zasad funkcjonowania konta 998 ujętych w Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia,
 - 16) stosować rozwiązania zapewniające prawidłowe i rzetelne sporządzanie sprawozdań budżetowych, a w szczególności:
 - a) wpłaty na przełomie roku (dokonane w poprzednim okresie sprawozdawczym, które są objęte wyciągiem bankowym z rachunku dochodów budżetowych ze stycznia następnego roku) ujmować w księgach rachunkowych Urzędu Gminy z zastosowaniem konta 141 - „Środki pieniężne w drodze”,
 - b) w sprawozdaniu Rb-27S w kolumnie „Dochody wykonane (wpływy minus zwroty)” wykazywać dochody zaksięgowane na rachunku bieżącym (subkoncie dochodów) jak również środki, które nie wpłynęły w danym okresie sprawozdawczym na rachunek bieżący, ale w tym okresie zostały wpłacone np. w kasie jednostki, przelewem bankowym lub kartą płatniczą, stosownie do § 3 ust. 1 pkt 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych stanowiącej załącznik nr 38 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 133),
 - c) za termin dokonania zapłaty podatku w obrocie bezgotówkowym uznawać dzień obciążenia rachunku bankowego podatnika, stosownie do art. 60 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111).
2. Przy inwentaryzacji składników majątkowych przestrzegać przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.), a w szczególności:
- 1) inwentaryzację aktywów i pasywów wynikających z kont wskazanych w wystąpieniu przeprowadzać rzetelnie, porównując dane ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikując wartości tych składników, stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy,
 - 2) przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy, zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy, odpowiednio udokumentować.
3. Przy sporządzaniu sprawozdań budżetowych przestrzegać przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 133), a w szczególności:
- 1) wykazywać w sprawozdaniach budżetowych dane dotyczące skutków wynikających ze zwolnień i ulg w podatku od nieruchomości od osób prawnych oraz skutków obniżenia

górných stawek podatkowych od przedmiotów zwolnionych, przestrzegając § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów.

W stosunku do podatników, których nieruchomości zostały zwolnione z podatku od nieruchomości uchwałą Rady Gminy, egzekwować obowiązek złożenia deklaracji, stosownie do art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111, ze zm.),

- 2) sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty w sprawozdaniach wykazywać zgodnie z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej stosownie do § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia,
 - 3) prawidłowo ujmować w sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych stan środków budżetu oraz środków niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym, stosownie do § 20 ust. 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 38 do rozporządzenia oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia.
4. Przy sporządzaniu sprawozdań w zakresie operacji finansowych przestrzegać przepisów rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 652), a w szczególności:
- 1) sprawozdanie Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych Urzędu Gminy w Gołuchowie sporządzać rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym na podstawie ksiąg rachunkowych lub ewidencji księgowej jednostki oraz innych dokumentów dotyczących tej jednostki, stosowanie do § 4 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 rozporządzenia
 - 2) wykazywać w tym sprawozdaniu należności zgodnie z przepisami rozdziału 2 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 8 do rozporządzenia.
5. Stosownie do art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.) zapewnić, aby sprawozdanie finansowe, w szczególności bilans Urzędu Gminy w Gołuchowie spełniały wymagania przewidziane w ustawie, w tym,:
- 1) zdarzenia, w tym operacje gospodarcze wykazywać w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną, stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy,
 - 2) w bilansie umieścić informacje ujęte we wzorze bilansu jednostki budżetowej lub samorządowego zakładu budżetowego stanowiącym załącznik nr 5 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342, ze zm.), w szczególności:
 - a) środki na rachunku bankowym wykazać w pozycji B.III.2 „Środki pieniężne na rachunkach bankowych”,
 - b) należności, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego wykazywać w bilansie, jako B.II „Należności krótkoterminowe”,
 - c) saldo konta 240 - „Pozostałe rozrachunki wykazywać w pozycji D.II.5 „Pozostałe zobowiązania”.
6. W zakresie dochodów z tytułu podatków przestrzegać przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111) i przepisów regulujących zasady postępowania w sprawach podatkowych, a w szczególności:

- 1) przypisu podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego na kontach podatników - osób fizycznych dokonywać pod datą doręczenia podatnikom decyzji ustalających wymiar podatku, stosownie art. 21 §1 pkt 1 oraz art. 212 ustawy Ordynacja podatkowa a także § 3 pkt 1 w związku z § 4 ust. 1 pkt 1 oraz § 2 ust. 1 pkt 3, 6, 10, 12 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 208, poz. 1375),
 - 2) przypisu i odpisu podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego od osób prawnych dokonywać na kontach podatników, stosownie art. 21 §1 pkt 1 w związku z art. 5 ustawy Ordynacja podatkowa oraz przepisów ustaw podatkowych, a § 3 pkt 1 w związku z § 4 ust. 1 pkt 1 oraz § 2 ust. 1 pkt 3, 6, 10, 12 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r,
 - 3) przy dokonywaniu przypisów i odpisów przestrzegać art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.).
7. Dochody Gminy Gołuchów tytułu sprzedaży lokali mieszkalnych klasyfikować zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 1 w związku z ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.) oraz Klasyfikacją rozdziałów będącą załącznikiem nr 2 do Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513, ze zm.).
8. Przy zaciąganiu zobowiązań pieniężnych Gminy Gołuchów określać maksymalną kwotę tego zobowiązania oraz nie przekraczać tej kwoty, umożliwi to:
- 1) przestrzeganie zasady zaciągania zobowiązań do sfinansowania w danym roku do wysokości wynikającej z planu wydatków lub kosztów jednostki, pomniejszonej o kwoty wskazane w art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1530 ze zm.),
 - 2) przestrzeganie zasady dokonywaniu wydatków z budżetu Gminy Gołuchów w wysokości wynikającej z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, wynikającej z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy,
 - 3) stosowanie przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych Dz. U. z 2024 r. poz. 1320).
9. Przestrzegać zasad dokonywania wydatków publicznych określonych w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.), w szczególności:
- 1) wydatki publiczne ponosić na cele ustalone w uchwale budżetowej Gminy Gołuchów, stosownie do art. 44 ust. 1 pkt 2 ustawy,
 - 2) wydatków publicznych dokonywać zgodnie z przepisami ich dotyczącymi, stosownie do art. 44 ust. 2 ustawy,
 - 3) wydatków publicznych dokonywać w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 1 lit. b ustawy,
 - 4) wydatki publiczne ponosić na realizację zadań określonych w przepisach, a w szczególności na zadania własne Gminy Gołuchów wynikające z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.), stosownie do art. 216 ust. 2 pkt 1 ustawy,

10. Doprowadzić do zgodności z przepisami prawa realizację usługi zagospodarowania odpadów komunalnych.
11. Środki (dotyczące obrotu napojami alkoholowymi w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml) pochodzące z:
 - 1) tytułu opłaty w części, o której mowa w art. 9² ust. 11 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151, ze zm.),
 - 2) dodatkowej opłaty, o której mowa w art. 9² ust. 21 ustawy,
- w zakresie, w jakim stanowią one dochód gminy, przeznaczać na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, zgodnie z art. 9³ ust. 4 ustawy.
12. Przestrzegać przepisy ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320) a w szczególności:
 - 1) zabezpieczenie należytego wykonania umowy wniesione przez wykonawców w pieniądzu przechowywać na oprocentowanym rachunku bankowym i zwracać wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszt prowadzenia tego rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wykonawcy, stosownie do art. 450 ust. 5 ustawy,
 - 2) zabezpieczenie należytego wykonania umowy zwracać wykonawcy w terminie przewidziany w art. 453 ust. 1 ustawy.
13. Dokonywać z urzędu aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, jeżeli wartość nieruchomości ulegnie zmianie, przy czym nie częściej niż raz na 3 lata, mając na uwadze art. 77 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, ze zm.).
14. Pożyczek z budżetu Gminy Gołuchów udzielać w granicach wyznaczonego przez Radę Gminy Gołuchów limitu, o którym mowa w art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. i ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465, ze zm.).
15. W związku ze zmianami wprowadzonymi 28 kwietnia 2017 r. w art. 59 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych przygotować i przedłożyć Radzie Gminy Gołuchów do uchwalenia projekt uchwały w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym przypadających Gminie Gołuchów lub jej jednostkom organizacyjnym wymienionym w art. 9 pkt 3, 4 i 13 ustawy, uwzględniający te zmiany.

O sposobie realizacji wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich nie wykonania należy zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych powiadomić Regionalną Izbę Obrachunkową w Poznaniu w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłaszania zastrzeżeń do Kolegium Izby. Zastrzeżenia składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od daty wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez

błądą jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie. Bieg terminu, o którym mowa wyżej ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Do wiadomości otrzymuje:
Rada Gminy Gołuchów